

5. Жданенко С. Б. Правовий менталітет та правове виховання / С. Б. Жданенко // Вісн. Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2013. – № 4. – С. 184–189.
6. Требін М. П. Розвиток громадянського суспільства в Україні в контексті євроінтеграції / М. П. Требін // Укр. соціум. – 2014. – № 1 (48). – С. 106–118.

А. О. Плужник, студентка,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ГІЛЛАРІ КЛІНТОН І ДОНАЛЬД ТРАМП: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІТИЧНИХ ЛІДЕРІВ

Восени 2016 р. світ матиме змогу спостерігати чергові вибори президента США. На сьогодні основними кандидатами на президентську посаду є Гіллари Клінтон від Демократичної партії та Дональд Трамп від Республіканської партії. Ураховуючи впливовість США на міжнародній арені, результати виборів президента США для України є досить важливими.

Відомо, що в США є обчислювальний прилад, здатний прогнозувати результати виборів президента, використовуючи метод «13 ключів від Білого дому». За цим методом прогнозування на виборах 2016 р. Демократична партія має 9 «ключів», а Республіканська – 3; проте в реальності ситуація є більш складною.

Дональд Трамп позиціонується як харизматичний лідер; він раніше не займав виборних державних посад; його як особистість сформувала сфера бізнесу. Виступи Д. Трампа можна назвати яскравими та епатажними. Його висловлювання щодо мусульманського та латиноамериканського населення є понад радикальними, на межі порушення прав людини; проте через конфлікти з ісламськими екстремістами все одно підвищують його особистий рейтинг. Д. Трамп активно афішує свою заможність. Серед американського населення поширена думка, що Д. Трамп є скоріше соціоцентричним, ніж егоцентричним лідером. Але його реклама «бренда самого себе» іноді є надмірною, прискіпливою, що може «відлякувати» виборців (можливо, це є однією з причин його «невдачі» в Айові). Отже, можна зробити висновок, що політичний образ Д. Трампа перебуває на межі харизматичного лідера та «політичного клоуна». Гасло його політичної кампанії: «Зробимо Америку знову великою» поки що демонструє, що він здатен лише на «великі» популістські промови та видовища; він не проти «політики сили» не тільки з боку США, а й деяких інших міжнародних акторів. Д. Трампу притаманні такі особистісні якості: здатність

акумулявати інтереси широких мас, підкорити своїй волі оточуючих, популізм, амбіційність, авантюризм, нестриманість, невідповідальне ставлення до власних висловлювань, уміння здобувати вигоду зі змін у політичній ситуації.

Його суперниця Г. Клінтон на фоні антимусульманських та антиміграційних висловлювань Д. Трампа свою політичну позицію представляє більш стабільною, збалансованою, ліберальною, такою, що викликає впевненість у завтрашньому дні. Г. Клінтон таким чином вибудувала свою політичну стратегію, щоб забезпечити підтримку виборців з якомога більшої кількості соціальних страт. Вона врахувала інтереси як великого бізнесу, так і найбідніших прошарків громадян. Її команда розробила план, введення в дію якого має стимулювати економічний розвиток та дати можливість підвищити заробітні плати. Отже, політична стратегія Г. Клінтон є інтегративною, бо об'єднує та узгоджує інтереси різних груп населення на основі базових цінностей та ідеалів, визнаних усім американським суспільством (імідж «лідера-служителя»). Г. Клінтон американці 17 разів визнавали найвпливовішою жінкою у світі (гасло політичної кампанії: «Гілларі для Америки»). Тип її лідерства є раціонально-легальним (законним). За стилем інновацій Г. Клінтон є консервативно-реалістичним лідером, тобто вона не орієнтована на зміну раніше встановлених норм та висуває завдання, урахувуючи прогнози їх наслідків та наявність ресурсів. Г. Клінтон притаманні такі особистісні риси: здатність акумулявати та відображати у своїй діяльності інтереси широких мас, упевненість, уміння володіти собою, викликати повагу, працездатність, відповідальність, уміння вибудовувати цілісні програми політичних дій.

Отже, урахувуючи надані характеристики, можна зробити висновок, що загалом політичний образ Г. Клінтон є більш конструктивним. Притаманні їй лідерські риси потенційно є більш перспективними. Вона є тим лідером, який здатен провести позитивні суспільно-економічні реформи (на відміну від Д. Трампа). Громадяни США вже обрали першого президента-афроамериканця, отож, є імовірність, що вони готові обрати і першого президента-жінку.

*Ю. А. Дороніна, студентка,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого*

КУЛЬТУРА, ДУХОВНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Постають питання щодо можливості гармонійного розвитку людини, культури соціуму в цілому. Культура існує в предметних та особистих фор-